

ДМИТРО ІВАНОВИЧ МАРТИНЮК
(до 60-річчя від дня народження)
(1942–1996)

1 березня 2002 р. виповнилося 60 років від дня народження відомого математика Дмитра Івановича Мартинюка, доктора фізико-математичних наук, професора, лауреата Державної премії України в області науки і техніки (1985 р.).

Д. І. Мартинюк — визначний спеціаліст у галузі звичайних диференціальних рівнянь та диференціальних рівнянь із запізненням, представник школи Боголюбова – Митропольського. Своїми науковими працями він вніс значний вклад у розвиток і формування в Україні теорії диференціально-різницевого рівнянь, теорії різницевого рівнянь і теорії нелінійних коливань. Результати його робіт мають широке практичне застосування в теоріях автоматизованого керування та коливань механічних систем.

Народився Дмитро Іванович 11 березня 1942 р. в селі Іванківці Дунаєвського району Кмелницької області в сім'ї селянина-колгоспника. Батько загинув на фронті в 1942 р.

Природа щедро обдарувала Д. І. Мартинюка світлим розумом, тонкою інтуїцією, любов'ю до людей та щирим серцем.

Середню освіту Дмитро Іванович здобував у Іванківській семирічній та в Горчичнянській середній школах, навчався в Кам'янець-Подільському державному педагогічному інституті і після його закінчення в 1962 р. був зарахований асистентом кафедри вищої математики.

У 1965 р. він вступив до аспірантури Інституту математики АН УРСР, де під керівництвом Ю. О. Митропольського почав займатися дослідженням диференціальних рівнянь із запізненням. У 1967 р. достроково закінчив аспірантуру та успішно захистив кандидатську дисертацію „Периодические решения нелинейных систем дифференциальных уравнений с запаздывающим аргументом”. Тоді ж Дмитро Іванович був зарахований асистентом кафедри інтегральних та диференціальних рівнянь Київського державного університету, у 1968 р. обраний на посаду старшого викладача кафедри, а в 1969 р. — доцента кафедри. З 1979 до 1983 рр. працював заступником завідувача кафедри інтегральних та диференціальних рівнянь з наукової роботи.

Д. І. Мартинюк читав спеціальні курси з теорії диференціальних рівнянь із запізненням, різницевого рівнянь, курс лекцій із звичайних диференціальних рівнянь із застосуванням новітніх досягнень у галузі диференціальних рівнянь. У 1969 р. вийшла його перша монографія „Лекции по теории колебаний с запаздыванием”, у 1970 р. — друга „Лекции по теории устойчивости решений систем с последствием”, а в 1972 р. — третя „Лекции по качественной теории разностных уравнений”.

© Ю. О. МИТРОПОЛЬСЬКИЙ, А. М. САМОЙЛЕНКО, М. О. ПЕРЕСТЮК,
В. Я. ДАНИЛОВ, 2002

ISSN 0041-6053. Укр. мат. журн., 2002, т. 54, № 3

У 1979 р. виходить з друку четверта монографія Дмитра Івановича „Периодические и квазипериодические колебания систем с запаздыванием” (у співавторстві з Ю. О. Митропольським). Це була перша книга у вітчизняній та зарубіжній літературі із систематичним викладом теорії коливань систем із запізненням, відмічена в 1985 р. Державною премією України в галузі науки і техніки.

Докторську дисертацію на тему „Периодические и квазипериодические решения дифференциально-разностных уравнений” Д. І. Мартинюк захистив у 1982 р.

У 1983 р. він був обраний по конкурсу на посаду професора кафедри інтегральних та диференціальних рівнянь. Дмитро Іванович читав загальний курс лекцій диференціальних рівнянь, інтегральних рівнянь, ряд спеціальних курсів з різних розділів теорії звичайних диференціальних рівнянь, диференціально-різницевих рівнянь та різницевих рівнянь.

У 1984 р. вийшла з друку наступна монографія „Системы эволюционных уравнений с периодическими и условно периодическими коэффициентами” (співавтори Ю. О. Митропольський, А. М. Самойленко), яка у 1993 р. була перевидана англійською мовою під назвою „System of evolution equation with periodic and quasiperiodic coefficients” (Kluwer Academic Publishers, Dordrecht (Boston), London).

З 1988 до 1995 рр. Д. І. Мартинюк працював завідувачем кафедри математичної фізики механіко-математичного факультету, читав нові спеціальні курси „Інтегральні рівняння та елементи функціонального аналізу”, „Рівняння математичної фізики”. На цій посаді розкрився талант Д. І. Мартинюка як керівника по роботі з кадрами. Завдяки організаторському таланту йому вдалося зберегти традиції кафедри, її наукову спрямованість і приділити багато уваги розвитку методів обчислювальної математики та інформатики. У цей час співробітниками кафедри математичної фізики, крім математичних проблем, що традиційно досліджувалися, вивчалось широке коло задач, пов'язаних з диференціальними рівняннями з частинними похідними та їхніми застосуваннями в теорії фільтрації, гідродинаміки, екології.

Педагогічна діяльність Д. І. Мартинюка поєднувалася з математичним талантом ученого. Він блискуче читав лекції, багато сил віддавав роботі зі своїми учнями. Підготував 9 кандидатів наук. Основні результати його досліджень містяться в більше ніж 90 наукових працях, опублікованих у різних центральних математичних журналах, збірниках і працях міжнародних, всесоюзних та республіканських конференцій.

Д. І. Мартинюк є автором шести монографій, присвячених сучасним досягненням якісної теорії диференціально-різницевих рівнянь та різницевих рівнянь. Його монографії внесли фундаментальний вклад у математику та її викладання.

Протягом багатьох років Д. І. Мартинюк був членом Вченої ради механіко-математичного факультету, спеціалізованих рад по присудженню учених ступенів кандидатів та докторів наук у Київському університеті та Інституті математики НАН України.

У зв'язку з погіршенням стану здоров'я в 1995 р. за власним бажанням Дмитро Іванович залишив посаду завідувача кафедри математичної фізики і повернувся на кафедру інтегральних та диференціальних рівнянь, де й працював до останнього дня свого життя — 26 листопада 1996 р.

Наукові результати Д. І. Мартинюка широко відомі в Україні та за її межами, про що свідчать посилання на його роботи в монографіях вітчизняних та зарубіжних авторів.

Педагогічний стаж професора Дмитра Івановича Мартинюка становить 34 роки. Його яскрава, талановита педагогічна і наукова діяльність від асистента до професора пройшла на механіко-математичному факультеті Київського національного університету ім. Тараса Шевченка.

Чуйність, доброзичливість, відкритість, щирість, відданість справі відзначали Дмитра Івановича Мартинюка серед широкого загалу математиків і всіх, з ким він спілкувався.

*Ю. О. Митропольський, А. М. Самойленко,
М. О. Перестюк, В. Я. Данилов*